

Podpredsednik PZS Adi Vidmajer čestita Lojzetu Motoretu za 80-letnico 16. junija 2000 na Lisca.

nince, da se izobražujejo in opravijo vodniški izpit. Bil je inštruktor planinska vzgoje in soavtor knjige Planinske šola. Pred skoraj tridesetimi leti je organiziral prve planinske taborne za mladino. Ti so prerasli v kar štiri različne taborne: cici tabor – družinski, tabor za osnovnošolce, mladinski tabor in pohodniški tabor za odrasle.

Lojze je aktiven član tako v Planinskem društvu Lisca kot v Meddruštvenem odboru Zasavje in Planinski zvezi Slovenije, in sicer v več njenih komisijah oz. odborih. V PD Lisca je sodeloval kot predsednik ali pa kot član upravnega odbora pri obnavljanju Tončkovega doma in Jurkove kočice, poskrbel je, da je čimveč zemljišča postalo last društva in tako preprečil izgradnjo vikendov. Lisco je pomagal ohraniti v vsej njeni naravni lepoti.

Z Lojzetom na turi je pomenilo sistematično spoznavati gore, koristno preživeti prosti čas in spoznavati pomen narave za človeka. Prehodil je slovenske in jugoslovanske gore, se podal v Afriko in Ameriko in se leta 1975 odločil, da v svojem kraju organizira sevniško planinsko pot. Pisanje planinskega zbornika, v katerem bo zajel 100-letno delo našega društva, si je naložil na svoja pleča.

28. junija smo nazdravili Planincu Lojzetu, ki je velik in mlad v svojih razmišljanjih in dejanjih. S ponosom pravimo: »Lojze je naš član, je naš vzor!«

Še veliko trenutkov zadovoljstva Ti želimo!

Tvoji planinci
PD Lisca Sevnica

Danilo Škerbinek – šestdesetletnik

Nekatere planinske delavce odlikuje dolgoletno udejstvovanje s spoštovanja vrednim in neprekinjenim stažem, ob katerem pogosto pozabljamo, da se čas izteka tudi njim. To ugotovimo šele tedaj, ko za koga bolj po naključju naletimo na njegove rojstne podatke in preseenečni ugotovimo, da kljub mladostnemu videzu in življenjskim navadam po vseh pravilih že dokaj časa ni več – mlad. Če za koga, velja to za **Danila Škerbineka-Lila**, ki se mu 21. septembra letos dopolni 60. leto plodnega bivanja.

Oba starša sta bila iz kmečkih družin – mati iz Pobrežja pri Mariboru, oče s Kozjaka nad Selnico ob Dravi. Priimek Škrbinjek (pomenil naj bi isto kot Ledinek) se omenja že v 13. stoletju v Lovrencu na Pohorju. Lilo je s staršema in brati občasno zahajal v gore in naravo.

Star komaj enajst let je z očetom gazil sneg iz Kamnice prek Urbana do Sv. Križa in nazaj, njegova hribovska nagnjenja so zagotovo burile tudi stričevske lovske zgodbe in delo med taborniki.

Če vemo še to, da je poleti zahajal k staremu očetu, opravljal kmečka dela, drugoval drvarjem, bil prisoten pri spravilu lesa in pridelkov, zajahal konja, rad prepeval, igral harmoniko, deloval v gasilski deseti, plaval, se znašel med padalci, se podoba njegove rane mladosti in odraščanja nekako sklene. Motivi, ki ga vse življenje vodijo v gore, postanejo zelo jasni in prepoznavni.

Član PD Maribor je postal že leta 1952, štiri leta kasneje se je prepisal v PD Obrtnik – kasnejši Akademsko PD Kozjak Maribor in mu ostal zvest do današnjih dni.

Članstvo v PD je jemat skrajno resno. Željno je prejemal znanje in se razdajal organizaciji. Kar je ta vložila v njegov planinski strokovni razvoj, ji je sproti oplemeniteni vračal pri vzgoji kadrov in z gorniki dejanji.

Leta 1957 opravi izpit za mladinskega vodnika, 1958 je gorski stražar. Leto dni kasneje ga sprejmejo med alpiniste, hkrati nastopi učno dobo kot pripravnik Postaje GRS Maribor. Po dveh letih je njen redni član. Velika želja po znanju, učenju in usposabljanju je poplačana s sistematičnim napredkom, ki ga očitno niti danes še ni konec.

Po dveh letih pripravništva je leta 1965 gorski vodnik, mednarodno licenco dobi leta 1999. Od leta 1964 vzgaja kadre GRS, leta 1970 opravi izpit za inštruktorja. Dejavnost ga veseli, opravlja jo že polna tri desetletja.

Zimska hoja v gore in alpinistika zahtevata znanje smučanja nasploh, turnega smučanja pa še posebej. Od leta 1969 je učitelj smučanja 2. stopnje, spremlja novosti, redno obnavlja licenco. Alpinizem in smučanje ne dopuščata polovičarstva in sklicevanja na minulo delo!

Gorniška pot je vodila Lila v številna gorstva, tako domača kot tuja: Pohorje, Karavanke, Kamniške in 403

Savinjske Alpe, Julijske Alpe, Visoke in Nizke Ture. Spoznal je Velebit, plezal v Paklenici, v Rodopih, Dolomiti in Centralnih Alpah. Na Velikem Kleku – Großglocknerju je bil kot zasebnik in kot gorski vodnik, vodja taborov in tečajev 27-krat, na Triglavu okoli 60-krat. Na letne čase se ni oziral; mislim pa, da ga je celo bolj mikala zahtevnejša zimska alpinistika kot plezanje v kopni skali. V gorah uživa, za njim je prek 1250 alpinističnih vzponov! Seveda so mu nekateri še zlasti pri srcu: Čopov steber v Triglavu, Rumeni raz in smer Cassin-Ratti v Dolomiti, zimsko prečenje Mont Blanca, deveta ponovitev stebra Štajerske Rinke, druga ponovitev Trikota v Stenarju, raz Dedca, pa Jalovca in petišočaka Dych-Tau v Kavkazu. Ima prvenstvene smeri v Draškem vrhu, Turski gori, Anič Kuku, Kuželju, petstometersko varianto Skalačke smeri v Triglavu, pristop na Abasraju v Andih. V zagnanih mladih letih je zmožek prek petdeset smeri na leto, kasneje se je bera zmanjšala na dvajset, trenutno vztraja pri desetih. Zmogljivost ostaja, le dolžnosti je več in manj priložnosti, saj delovne dolžnosti priganjajo.

Začetki Lilovih turnih smukov segajo z letom 1958 na Pohorje in nato v koroške gore to- in onstran državne meje. Povsod ima zveste tovariše, s katerimi še sedaj opravi prenekatero spoštovanja vredno »nedeljsko turo«, kakršne se ne bi sramovali niti plezalci v najboljših letih. S smučmi na nogah je obredel Triglavsko pogorje, se za Cmirom spuščal v Vrata, se potikal po Draških vrhovih, Korošici, Ojstrici, Planjavi, Rinkah, na Krnu.

Spoznaval je zimske čare Visokih Tur, bil s smučmi do Adlersruhe. Marca 1964, je s smučmi prečil del Wališke gorske verige. Turo je leta 1966 povezal in dokončal iz Chamonixa ter tako – verjetno med prvimi Jugoslovani – opravil 180 km dolgo prečenje Centralnih Alp – slovito, še danes zelo upoštevano *Haute Route*, na kateri se je v zimskem času in razmerah povzpel na približno 24 štiritisočakov. V svoje vesele in za svoje zdravje še danes ne zamudi nobene priložnosti za

turni smuk, če se le ponudi primer-na možnost.

Doseženi vrhovi pričajo, da je Lilo odhajal tudi v visoka tuja gorstva. Organiziral in vodil je odprave v Kavkaz (1976), na Mount Kenio (1977) in Ande (1981).

Kot obetajoč alpinist je bil leta 1964 sprejet za člana II. JAHO (Kangbačen) in leto dni kasneje III. JAOK (Kavkaz). V boju z mikavnima možnostima so pretehtale študijske obveznosti.

Misliti je pač moral tudi na poklic. Gibanje v gorah mu pomeni višek doživetij in življenjskih radosti, vendar jih brez službe in kruha ni mogoče uživati. Zato je, enako kot na gorniški poti, zvedavo stikal tudi za znanjem, izbiral med možnostmi in končal vrsto šol. Štirim razredom osnovne šole je sledila nižja gimnazija, tej tri leta šolanja za preciznega mehanika, nato srednja tehnična šola strojne stroke in 1. stopnja Višje Tehniške šole v Mariboru. Leta 1972 je diplomiral na strojni fakulteti Univerze Ljubljana.

Če se prav spominjam, smo bili nekateri njegovi znanci in sodelavci iz planinskih vrst večkrat »zaskrbljeni za njegovo usodo«. Bilo bi nam žal, če bi bistri fant zaradi obilnega dela v planinskih vrstah zapravil svoje življenjske priložnosti, zato smo novembra 1972 soglasno pooblastili predsednika Miho, da Lilo po diplomi pisno čestita:

»Dragi Danilo,

ob novici, da si te dni diplomiral, sem predvsem pomislil, kje si spričo vztrajnega, pestrega in uspešnega dela v upravnem odboru Planinske zveze Slovenije še našel čas za tako življenjsko važno stvar. Očitno je, da je v Tebi moči, razumnosti in veselja do dela za tri druge. Zato Ti v imenu upravnega odbora Planinske zveze Slovenije pristrčno čestitam k uspehu in Ti želim, da bi bila Tvoja pot tehnika inženirja in planinca-vzgojitelja za vse nas, predvsem pa za mladi rod, čim plodnejša in čim srečnejša. Ponošni smo na to, obenem pa resnično hvaležni. Z iskrenimi planinskimi pozdravi!

*Predsednik UO PZS
dr. Miha Potočnik«*

Poglejmo sedaj nekoliko podrobneje Lilovo organizacijsko delo!

Za našega slavljenca je značilno, da je bil delaven in uspešen na vseh ravneh – od odborov in uprav društev do komisij in vodstva Planinske zveze Slovenije (PZS) in mednarodnih združenj UIAA ter IKAR.

Deset let je bil član UO PD Kozjak in je kot načelnik Mladinskega odbora (MO) med drugim s tovariši skrbel za delo dvanajstih planinskih skupin v mariborskih solah. Na tem položaju je dojel potrebo po strokovni enotnosti in usklajanju dejavnosti mladih planincev ter s somišljeniki ustanovil in devet let vodil Koordinacijski odbor MO planinskih društev na Štajerskem. Leto dni je bil načelnik AO PD Kozjak in šest let tajnik Postaje GRS Maribor. Kot planinski mladinski aktivist in vodnik je bil od leta 1961 dalje dvanajst let član Mladinske komisije PZS (MK PZS), kjer je šest let deloval v Odboru za vzgojo in izobraževanje. Od 1958. dalje je organiziral devet mladinskih taborov za mlade planince Koroške in Štajerske.

Pet let je bil član Komisije za alpinizem PZS (KA-PZS) in v tem svojstvu tudi član pododbora za gorsko vodništvo (GV). Vodil je tudi Odbor za opremo PZS. V sedemdesetih letih je polnih devet let načeloval Komisiji za vzgojo in izobraževanje PZS.

Razumljivo je, da so ga široka dejavnost, zlasti dolžnosti in izkušnje v MK, GRS, organih planinske vzgoje, ne nazadnje tudi mednarodne izkušnje privedle v Glavni odbor PZS (GO PZS), katerega član je bil nepretrgoma od 1962. do 1977. Da bi bila mera polna, je bil od 1979. do 1981. podpredsednik, potem pa do 1983. še predsednik Izvršnega odbora PZS (IO PZS). To je čas trde, a uspešne tlake, en sam dolg, nikoli prekinjen »dajdam«, ki pa mu je prinesel tudi marsikatero zadovoljstvo in zadoščenje, skrito ali javno priznanje.

V tem »organizacijskem« obdobju, ki seveda temelji na istočasnem obsežnem strokovnem, neposredno otipljivem in koristnem delu za pla-

nince, želim posebej izpostaviti Lילוovo delo v GRS, Mednarodni komisiji za reševanje v gorah (IKAR) in Mednarodni zvezi planinskih organizacij (UIAA).

Delo v PGRS Maribor, kjer je Lilo precej delal praktično in organizacijsko, sem že omenil. Od leta 1968 do 1981 je tajnikoval v Komisiji za GRS pri PZS (KGRS PZS). V tem času se je dodobra seznanil z njenim delom in problematiko. Tako se je imenitno usposobil za naslednika **Bineta Vengusta**, ki mu je leta 1983 na Zboru gorskih reševalcev v Škofji Loki predal načelstvo.

Lilo se v GRS ni omejil na vódenje komisije, ki je zahtevalo mnogo prilaganja in iznajdljivosti, zlasti v zadnjih letih načelovanja pa tudi toliko dela v prostem času, da bi mu verjetno ne bila zlahka kos niti poklicna delovna moč. Seveda je opravljal še druge naloge, prvenstveno spet na področju vzgoje – bodisi kot inštruktor in kot član Podkomisije za vzgojo in izobraževanje GRS (1976–1980).

Kot načelnik KGRS je bil do leta 1991 vodja jugoslovanske, po osamosvojitvi Slovenije pa do leta 1997 slovenske delegacije v IKAR. V tem času je sodeloval pri izvedbi zasedanja IKAR v Bovcu (1952) in organiziral zasedanje IKAR v Kranjski Gori (1993).

Zelo prizadevno je deloval v regionalnem povezovanju GRS Slovenije, Koroške in Furlanije-Juljske krajine – samo t. i. sej *Alpe-Adria* je bilo 14, veliko pa je bilo tudi strokovnih srečanj, vaj in drugih prireditiv na ravni podkomisij.

Delo v mladinski komisiji UIAA (MK UIAA) je bilo Lilo dobesedno pisano na kožo. Bil je v letih 1971–1983 priljubljen in uspešen delegat Planinske zveze Jugoslavije. Na namig predsedstva UIAA so ga ob menjavi predsednika te komisije nagovarjali, da prevzame to funkcijo – kar nedvomno pomeni priznanje njemu in deželi, ki jo je zastopal. Poleg rednih dolžnosti je leta 1967 in 1980 v Sloveniji organiziral zbor MK UIAA, posebej pa, tudi pri nas, še troje sej sekretariata. Na teh srečanjih so se rodila dolgolet-

na prijateljstva in plodno sodelovanje med številnimi planinskimi osebnostmi evropskih alpskih dežel. Tisto iz leta 1967 ostaja v nepozabnem spominu tudi meni. Vešče je organiziral tudi srečanje planincev balkanskih dežel v Vratih.

Iz navedenega bo bralec nedvomno prišel do ugotovitve, da je – ob jubilejnih osebnih gornjskih storitvah – težišče njegovega dela neposredno ali posredno bilo in ostaja vzgojno delo. V času od leta 1964 do 1966 je bil Lilo član Šolskega odbora PZS, v katerem smo z **Jožetom Melanškom** in še nekaterimi tovariši iskali zasnovo in programe za kasnejšo vzgojno dejavnost PZS.

Vzgajal je na vseh ravneh, ni mu bilo odveč kramljati z najmlajšimi v vrtcih, z mladino v osnovnih in srednjih šolah, niti predavati udeležencem neštetih javnih predavanj v organizaciji različnih organizacijskih enot planinskih društev in PZS.

Organiziral, vodil in predaval je v planinskih šolah svojega matičnega PD Kozjak Maribor. Štiri leta je organiziral in vodil alpinistične šole AO PD Kozjak Maribor. Te šole zahtevajo po štiri do pet mesecev dela in še marsikatero turo poleti. V obdobju 1961–1966 je organiziral in vodil področne tečaje za štajerske mladinske vodnike. Bil je organizator, vodja in tehnični vodja številnih republiških poletnih in zimskih tečajev za mladinske vodnike, izpopolnjevalnih tečajev in tečajev za planinske vodnike. Na tečajih za inštruktorje planinske vzgoje in prosvetne delavce je uvajal udeležence tudi v skrivnosti gibanja v ledeniških razmerah. Tako je bilo tudi z republiškimi in nekdanjimi zveznimi tečaji za vodnike zimskih pohodov.

Alpiniste in pripravnike matičnega PD Kozjak je vodil in spremljal na alpinističnih tečajih in taborih v Vratih, Krmi, na Vrščiču, v Tamarju, na Okrešlju, v Češki koči, na Korošici, Kamniškem sedlu, na Großglocknerju. Zadolžitve te vrste so ga čakale na republiških in zveznih alpinističnih tečajih v Tamarju, na Okrešlju, v Vratih in Zajezerih.

Podobne naloge je imel kot inštruktor in vodja poletnih in zimskih

tečajev za člane GRS Maribor in Prevalje ali za potrebe slovenske GRS nasploh.

Bil je dobrodošel predavatelj na posvetovanjih *Gore in varnost* in na *Dnevh varstva pred snežnimi plazovi*.

Tri leta je vodil fakultativni program s področja planinskih tem za študente Pedagoške akademije v Ljubljani.

Jasno je, da obilice vzgojnega dela ne bi bilo ali pa bi bilo manj učinkovito, če bi udeleženci raznovrstnih akcij – od tečajnikov in drugih udeležencev do inštruktorjev in vodij – ne imeli na voljo primernih učnih programov, skript in učbenikov. Tudi pri tem ima Lilo obilo zaslug; navsezadnje je s tem olajšal delo tudi sebi.

Kot kaže, je začel s pisnimi prispevki in sodelovanjem pri izidu revije *Gozdovi in stene* pri MO PD Kozjak.

Veliko dela je vložil v pripravo programa za planinsko in alpinistično šolo, ki sta ga izdelala s **Teom Pajnikom** še v PD Obrtnik.

Naslednja stopnja je bilo sodelovanje pri pripravi programa za šolanje članov PGRS Maribor.

Leta 1964 je sodeloval pri pripravi in štiri leta kasneje pri izidu prve

Podaj mi roko

HELENA GIACOMELLI

*Podaj mi roko,
da te popeljem tja –*

*kjer vetrič blagi
v naročje tvoje
nasuje
šepet jesenskih trav,*

*kjer se na valujoči črti
dotikata
modrini dve, globini dve
– neba in jezera,*

*kjer v zrcalni podobi
lepote te nedoumljive
zaslutiš morda
odsev svojih sanj,
hrepenenj, želja.*

planinske pesmarice, za katero sta notni in glasbeni zapis prispevala **Miča** in **Borut Lesjak**.

Z Jožetom Melanškom sta pripravila republiški program za Planinsko šolo in Mladinske vodnike (1968–1970).

Sledila so republiška skripta za Alpinistično šolo.

Njegove zveze z **dr. H. Fabrom**, predsednikom Nemške planinske zveze (DAV), so botrovale slovenski izdaji priročnika **F. Schmitta** *Nevarnosti v gorah*, ki je leta 1970 izšel v prevodu **prof. Frančka Vogelnika**.

Posebno omembo in pohvalo zasluži kot urednik in soavtor publikacije *Planinska šola – teze, učna snov in preverjanje znanja* (1977, 1979, 1983) ter kot sodelavec in soavtor učbenika *Planinski vodnik – teze, učna snov, besedilo predmetov* (1983).

Lilo je soavtor *Reševalnega priročnika GRS PZS* (1972, 1977 in 1990), soavtor *Zbornika GRS 1982* ter soavtor in organizator *Zbornika GRS 1985* in 1997.

Sodeloval je pri priročniku *Hoja in plezanje* avtorjev **T. Miheliča** in **T. Škarje** leta 1972, 1974. Vodil je delo in sodeloval pri pripravi gradiva na temo *Vozli v planinstvu* (1975). Je soavtor vodnikov *Karniško-Savinjske Alpe 1973*, *Turni smuki*, *Karavanke 1971*.

Kot večina drugih planinskih delavcev in vzgojiteljev tudi Lilo ne premore pregleda svojih prispevkov za javna glasila, radijske in TV oddaje. Zagotovo vemo le to, da jih ni malo in da so bili ponavadi objavljeni v pravem trenutku, v razmerah, ko je bila potrebna jasna beseda – ob nesrečah, v pripravah na planinsko sezono, ob različnih prireditvah GRS, MK in drugih.

Po dolgem naštevanju slavljencevega dela v raznovrstnih planinskih združenjih bi rad povedal še nekaj svojih misli in občutkov.

Z Lilom se pozna od leta 1960, najina planinstvu posvečena pota so v tem času pogosto tekla vzporedno ali se občasno prekrivala – največ v GRS in pri vzgojnem delu.

Njegova dejanja bi bolje opisal kateri od mlajših sodelavcev, morda

nekdo iz rojstnega Maribora. A saj vsi poznamo tisto zadržanost, odpor do pisanja spominskih besedil. Marsikdo bi to naredil z veseljem, a ga je strah tvegane naloge. Podatki so izmuzljiva roba, mnogi jubilanti neradi sodelujejo, večina takoj plane, češ: »O meni pa že ne boš pisal!« Zato je v naših glasilih vse premalo zgodb o tovariših in njihovih dejanjih. Škoda imamo vsi, še največ naša planinska zgodovina, ki ji na tisoče podatkov uhaja v pozabo.

Iz osebne izkušnje v gorah ga moram pohvaliti kot čudovitega inštruktorja in vodnika, ko me je med zveznim alpinističnim taborom na Okrešlju povabil na turo. Po vseh pravilih varovanja sva kot naveza preplezala Vzhodno v Štajerski Rinki in Greben Rinka-Skuta. Mnogi vodniki varovanca ženejo čez vse mere, z njim pa sva uživala, se menjavala v vodstvu in lepo opravila načrtovani vzpon.

Danilo je prevzel krmilo slovenske GRS v času velikih, vsestranskih sprememb. Tesnejša povezava s Civilno zaščito in vojsko je terjala obojestransko prilagajanje. Bilo je uspešno, a naporno, saj je bilo naše delo prostovoljno, pri partnerjih pa poklicno. To je žrlo čas, ki bi se ga dalo koristno porabiti drugje, a ga je dostikrat primanjkovalo celo za osebne potrebe. Šele v državi Sloveniji je GRS dokončno postala javna, čeprav prostovoljna služba z izdatno finančno pomočjo Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, se opremila s terenskimi vozili, pripomočki za zvezo, celo računalniki, elektronsko pošto in medmrežjem. Urejati je bilo treba stvari z zdravstvom, zavarovalnico, loterijo. Letalsko reševanje v GRS je postalo stalnica, ni pa še do konca rešeno. Nas in javnost je burila nesreča na Okrešlju, razdvajala in rahljala je vezi, vnesla kanček panike, tudi nerazumne odzive. Če je vsak izmed poveljnih načelnikov GRS imel opravka z usodnimi in prelomnimi dogodki, jih je bil Lilo očitno deležen daleč nad znosno mero in jim je bil v danih razmerah tudi kos.

S svojo vedro naravo in strokovnim znanjem je bil Lilo odličan slovenski

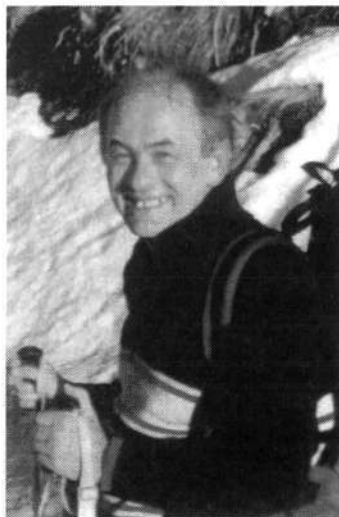
ambasador v mednarodnih gorniških krogih, zlasti IKAR, UIAA in drugih združenjih. Že dve leti ga snubijo, da ob letošnji menjavi nasledi odhajajočega predsednika IKAR. Ponudbe ni sprejel, je pa veliko priznanje GRSS in njemu osebno, saj gre za funkcijo, ki je bila doslej na voljo le delegatom »posvečenega« kroga alpskih dežel. Odslej nemara ne bo več ovir, da bi v izvršnem odboru te organizacije sedel tudi naš delegat.

Lilo je v času svojega delovanja že prejel 22 planinskih in drugih odličij PZS, PSJ, PSH, PSBiH, Bloudkovo plaketo, red Zasluga za narod s srebrno zvezdo, priznanje Španske gorniške federacije, vrsto društvenih in meddruštvenih priznanj, plaketo mesta Maribor za delo z mladino, častni znak in znak služnega člana GRS, zlati znak in plaketo CZ RS, plaketo avstrijske štajerske GRS, priznanje RK ZSMS za delo z mladino in druge.

Naj slavljencu čestitam še v našem glasilu in mu zaželim še mnogo zdravih, vedrih in uspešnih gorniško obarvanih let!

Pavle Šegula

60 let Toneta Primožiča

Pred leti mi je prišlo v roke vabilo na planinski izlet. Mislił sem: vabilo kot vabilo. Vendar sem se zmotil. Bilo je nekaj več – in še vsa, ki so prihajala in še prihajajo za njim: bi-